

[Willesen.]

og -opmuntrer — og man kan tilføje: ofte den misbrugte Godhed —, saa kan dette Stadium dog kun være et Gennemgangsled til det egentlige Kulturstadium, hvor dette det offentlige Krykkeprincip er et tilbage-lagt Stadium, idet vort Folks Kulturliv ikke mere behøver eller ønsker denne Støtte, men er naaet til Selvstændighed og Modenhed og har vokset sig stærkt ved Selvhjælp og fri Samvirken. Dette være sagt til vejledende Forstaaelse af vor Hensigt, naar en vanebunden Tankegang gør sig skyldig i den Misforstaaelse at tro, at vort Standpunkt skyldes Kulturfjendskab. Nej, det skyldes netop Tro til Kulturens selvstændige Livskraft og Tillid til, at Vejen til et nyt og højere Kulturstade brydes kun ved, at man vover at kaste de gamle Krykker bort, i dette specielle Tilfælde, som jo kan tages som Eksempel paa vort Syn paa hele dette Forhold, ved at tage Statens Støtte til Forfattere bort. Det er dette Grundprincip, som ligger til Grund for Ændringsforslaget, og jeg skal derfor tillade mig at sige, at jeg føler mig overbevist om, at selv om maaske kun faa i dette høje Ting deler vor Anskuelse, er der overmaade mange, Titusinder, ja Hundredtusinder i det danske Vælgerfolk, der i Virkeligheden er af samme Opfattelse som vi og siger som saa, at det er det eneste naturlige, at de, der sætter Pris paa disse Forfattere, ogsaa er med til at støtte deres Produktion, medens man ingen naturlig Ret har til at kræve, at en Mand, det være sig direkte eller indirekte, gennem Skatter skal være med til at støtte forskellige Forfattere, hvis hele Virksomhed han maaske afskyr. Fuldkommen Neutralitet fra Statens Side paa dette Omraade, det vil sige fuldkommen Passivitet overfor denne Virksomhed, er i Virkeligheden det eneste konsekvente og det eneste sunde, og jeg er tilbøjelig til at tro, at det er Flertallet af det danske Vælgerfolks faktiske Ønske.

Andreasen: Ærede Medlemmer vil af Betænkningen se, at Finansudvalget har taget Forbehold paa to Punkter, der findes opført i Betænkningen under Nr. 69 og 70, og som vedrører Statsskolerne. Det første angaar Bestillingstillæg til Rektorer og det andet Timebetaling til Lærerpersonalet. Naar jeg for mit Vedkommende har medvirket til, at dette Forbehold er taget, er det ikke, fordi jeg ønsker Muligheden for unge, velbegavede, navnlig ubemidlede Menneskers Adgang til at opnaa en formaalstjenlig og god Uddannelse forringet, tværtimod, men det er mit Indtryk, efter at jeg nu i en Aarrække har studeret Statssko-

lernes Budgetter, at der med Hensyn til disse Skoler meget vel uden Skade for Undervisningen og de Formaale, vi særlig ønsker fremmet, kunde gennemføres ret væsentlige Beparelser. Ved Vedtagelsen her i Rigsdagen af Lønningsloven af 1919 blev der efter min Mening givet rimelige, endogsaa gode Lønninger ikke mindst til Statsskolens Folk, og det forbaavser mig da at se, hvorledes Ledere af Statsskoler, navnlig dem, vi købte efter den Lov, hvorefter vi erhvervede forskellige private Kostskoler, søger at skaffe sig ekstra Indtægter. Det forbaavser mig, at der, naar der ved Lønningsloven er tilsikret en Mand en god og rundelig Indtægt, ogsaa skal ydes ham Bestillingstillæg og Repræsentationstillæg. Jeg maa indskyde, at naar man studerer Regnskaberne, finder man dog paa disse Regnskaber opført Repræsentationsudgifter under særlige Poster. Ser jeg paa et af disse Skolers Regnskaber, som vi i Finansudvalget har haft til Gennemsyn, finder man Rektor opført med tvende Honorarer paa henholdsvis 1 000 og 600 Kr., og saa er der noget, man betegner som Kostskolehonorarer for tvende Lærere, paa henholdsvis 600 Kr. og 1 200 Kr., og et andet Slags Honorar, der hedder Inspektionshonorar, er opført med 1 240 Kr. Jeg vil meget henstille til den højtærede Undervisningsminister, da jeg og mit Parti ikke er Modstandere af en fornuftig og retfærdig Sparsommelighed, at tage disse Spørgsmaal op til en virkelig grundig Undersøgelse. Det forekommer mig, at det er ganske urimeligt, at Folk i Statens Tjeneste, naar man giver dem en forsvarlig og god Løn, paa den Maade yderligere skal tilvende sig Indtægter, blot fordi vi har en Institution her i vort Land, som hedder Sorø Akademi, som man mener at skulle bruge som Norm for yderligere at skaffe sig sine Indtægter forøget.

Jeg vender mig dernæst til det sidste Forbehold angaaende Timebetalingen. Ærede Medlemmer ved, at Forholdet er saaledes, at Hundreder og atter Hundreder af de Mennesker, som Skolerne slipper ud efter hver Eksamenstermin, gaar rundt og trods en god Uddannelse er ganske ude af Stand til at faa noget at bestille eller at faa Ansættelse i det offentlige Tjeneste. Dette gælder ikke blot dem, der uddannes til Skolevæsenet, det gælder desværre ogsaa Hundreder og atter Hundreder af Mennesker, der uddannes med det Formaal for Øje at opnaa Ansættelse i Post-, Telegraf- og Jernbanevæsenet. Det er haabløst. De gaar ledige i Hundredvis, og mange Rigsdagsmænd møder sikkert det samme som jeg, næsten daglige Anmodninger fra For-